

DIN OG MIN INDSATS

Landsrådsformand *Lars Chemnitz*' nytårstale

Det forløbne år 1971 blev på mange måder et begivenhedsrigt og betydningsfuldt år i Grønlands historie.

De foretagne nyvalg til landsrådet og de grønlandske kommunalbestyrelser indbar betydelige ændringer i sammensætningen af de folkevalgte grønlandske råd. Først og fremmest viste valgene en stigende interesse for de politiske og samfundsmæssige problemer blandt den grønlandske ungdom.

Denne voksende interesse og aktive deltagelse i det politiske liv fra den grønlandske ungdoms side er fra alle sider hilst velkommen og giver os håb om, at de tider må være forbi, hvor grønlænderen stod som passiv tilskuer til udviklingen heroppe.

For min personlige tilværelse har året 1971 været en betydningsfuld milepæl.

Ved at blive valgt til formand for landsrådet er jeg blevet tildelt en meget krævende og ansvarsfuld opgave, som jeg mange gange har følt mig utilstrækkelig til at løse.

Efter valget har jeg modtaget mange lykønskninger og tilkendegivelser for sympati. Og jeg vil gerne benytte lejligheden her i aften til at udtrykke min hjertelige tak for disse hilsener og sympatitilkendegivelser, som mange gange har styrket og inspireret mig i mit arbejde.

250-året for Hans Egedes ankomst gav os i det forløbne år lejlighed til at forny venskabsforbindelserne mellem Grønland og andre af de nordiske folk.

Den grønlandske befolkning har gennem venskabet og samhørigheden med de nordiske folk fået del i de nordiske samfunds- og frihedsidealer.

Idealer og et livssyn, som midt i en verden af krig, ufred og social uretfærdighed vækker håb og fortrøstning om, at menneskene her på jorden en dag vil kunne genoprette respekten for hinanden og skabe mere menneskeværdige forhold mellem racerne og nationerne.

Også fra nationer og folk uden for Norden har vi i den forløbne sommer haft forbindelse og knyttet værdifulde kontakter med. En række ambassadører i Danmark

fra lande over hele jorden har besøgt vort land og vist en levende interesse for forholdene heroppe.

Særligt finder jeg anledning til at nævne den nære og venskabelige kontakt, der i årets løb er blevet udbygget mellem Grønland og de arktiske områder i Canada.

Jeg tror, at denne nærmere kontakt mellem de arktiske områder i Canada og Grønland såvel for de canadiske eskimoer som for os her i Grønland gennem årene, der kommer, kan virke inspirerende og frugtbar, såvel kulturelt som på anden måde.

På det nyvalgte landsråds første ordinære møde i efteråret blev rådets medlemmer stillet over for at skulle tage stilling til mange vanskelige og afgørende spørgsmål med hensyn til vort lands fremtid.

Vi er helt klar over, at vi ikke kan arbejde til alles fulde tilfredshed. Dertil består det moderne samfund af for mange forskelligartede grupper med forskellige interesser. Dette har vist sig ved protester i pressen mod landsrådets afgørelser. Men ved afgørelser af vanskelige og afgørende spørgsmål har landsrådets medlemmer givet deres stemmer efter deres overbevisning om, hvad der er til størst gavn for samfundet og eftertidens krav.

Må jeg benytte lejligheden til at takke alle landsrådets medlemmer for deres loyale og gode samarbejde. Uden dette gode samarbejde havde det ikke været muligt i løbet af den tid, mødet varede, at få færdigbehandlet de mange vigtige sager, der var blevet forelagt rådet.

Folketingsvalget i efteråret medførte, at Knud Hertling som den første grønlander blev minister for Grønland. Knud Hertling har på sin rejse i Grønland efter udnævnelsen som minister bedre end det kan tolkes i ord følt den glæde for ikke at sige begejstring hans udnævnelse til minister betød for os heroppe – det være sig i landsrådet som blandt befolkningen i Grønland.

Fra landsrådets side siger vi endnu en gang tak til Knud Hertling for hans udstrakte hånd til samarbejde med landsrådet ved som en af sine første embedshandlinger at komme herop og optage forhandlinger med landsrådet.

Denne vor ministers indstilling og udviste vilje til samarbejde med de folkevalgte råd i Grønland medfører samtidig for os heroppe i Grønland, at vi stiller os forstående over for ministeren som medansvarligt medlem af den samlede danske regering, hvorfor der kan være situationer, hvor der også må tages hensyn til andre end de særlige grønlandske interesser.

Til befolkningen i Kutdligssat, som gennem de sidste år har levet i bevidstheden om byens nedlæggelse og fraflytning til andre steder i Grønland, sender jeg en særlig hilsen med udtryk for medfølelse og medleven i deres tunge og vanskelige skæbne, som de har båret med stolthed og værdighed. Vi håber for dem alle, at de så hurtigt som muligt må finde sig godt til rette på tilflytningsstederne.

Landsrådsformand Lars Chemnitz.

Foto: Lodberg

I slutningen af året har medlemmer af landsrådets forretningsudvalg ført en række forhandlinger i København og deltaget i forhandlinger i Bruxelles om betingelserne i forbindelse med Grønlands tilslutning til de europæiske fællesskaber, og det har under disse forhandlinger vist sig, at der såvel fra dansk side som fra repræsentanterne fra fællesmarkedslandene var en dybtgående forståelse for de særordninger,

som man fra grønlandsk side ønskede som betingelse for Grønlands medindtræden i de europæiske fællesskaber.

Udover den udviste forståelse for de fremførte grønlandske synspunkter bør endvidere nævnes de meget store ulemper, det vil indebære for vores eksport, hvis vi ikke kommer ind i fællesmarkedet.

Alt i alt blev det for os, som har deltaget i forhandlingerne, klart, at vi ikke kunne tilråde, at Grønland ved Danmarks indtræden i fællesmarkedet blev holdt udenfor.

Spørgsmålet om indtræden i de europæiske fællesskaber skal imidlertid som bekendt forelægges vælgerne i Danmark og Grønland til endelig afgørelse ved en folkeafstemning i løbet af 1972, og fra landsrådets side vil vi i samarbejde med Udenrigsministeriets markedssekretariat søge at få tilrettelagt en oplysningskampagne om problemerne i forbindelse med Grønlands indtræden i de europæiske fællesskaber, således at den enkelte vælger kan gøre sig sin stilling klar, inden folkeafstemningen skal finde sted.

Jeg har hidtil i meget høj grad beskæftiget mig med Grønlands forhold til verden omkring os, og dette sker, fordi problemerne af den karakter trænger sig meget stærkt på i dag og i tiden, der kommer.

Tiden, hvor Grønland kunne leve i isolation fra omverdenen, er for stedse forbi – vi må stå rustet til at kunne tage imod påvirkningerne udefra og dermed være i stand til at udforme eller omforme disse påvirkninger på den bedst mulige måde, så de passer ind i den grønlandske tilværelse.

Denne konfrontation med verden omkring os stiller også krav om, at enhver enkelt af os og samfundet heroppe indadtil styrkes og hærdes, så vi ikke holdningsløst lader os imponere af de ydre påvirkninger. Der er i de seneste år i Grønland ofte blevet talt om i højere grad at sætte mennesket i centrum fremfor blot ensidigt at koncentrere sig om den tekniske udvikling heroppe.

Trods den stærke fremhæven af at sætte mennesket i centrum i udviklingen i Grønland har jeg på fornemmelsen, at vi ikke altid har gjort os klart, hvad disse ord indebærer. Skal ordene ikke forblive en talemåde uden indhold og praktisk betydning for hverdagen heroppe, bør alle gøre sig klart, at virkeliggørelsen af disse ord over for samfundet indebærer, at vi ikke længere nøjes med at stille spørgsmålet om, hvilke krav den enkelte kan stille til samfundet, men omvendt stiller spørgsmålet om, hvad jeg kan gøre for mit land og mit samfund.

Vi taler om, at vi grønlændere skal erstatte den udsendte arbejdskraft, at vi skal overtage samfundsfunktionerne. Her skal vi selv sætte os i centrum og stille krav til os selv og ikke vente på, at vi bliver sat i centrum og blive hjulpet. Det er vores fremadstræben og vores stillen krav til os selv, der skal drive os frem. Vi skal overtage samfundsfunktionerne ved at kvalificere os og ikke ved at vente på at få dem tilbudt.

Det er ligesom et tidens tegn, at der fra alle sider fremsættes krav og protester og iværksættes aktioner af forskellig slags. Disse aktiviteter kan tages som udtryk for et opvågnende samfund, hvor folk er ved at blive mere aktive, men det er mit håb, at de, der iværksætter disse aktiviteter, må lære at forstå værdien af at opnå deres mål gennem fredelige forhandlinger.

Som bekendt er vores samfunds økonomi meget anstrengt. Fra landsrådets side havde vi gerne set, at der havde været flere midler til rådighed til en mere tilfredsstillende løsning af de sociale opgaver. Men intet samfund, ej heller det grønlandske, kan i længden leve over eyne.

Vort land og vort samfund er dig og mig og kun resultatet af din og min indsats, og vore bestræbelser på at tjene og yde en aktiv indsats betyder et mere menneskeværdigt samfund, hvor man med rette kan tale om, at mennesket er blevet sat i centrum i udviklingen heroppe.

Med håbet om, at vi i fællesskab i 1972 må kunne nå videre frem ad vejen for, at Grønland med rette kan kaldes „menneskenes land“, ønsker jeg endnu en gang jer allesammen et godt og velsignet nytår.